

Nr 237.

Ankom till riksdagens kansli den 24 november 1944 kl. 1 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1944/45, i vad propositionen avser handelsdepartementets verksamhetsområde.

(1:a avd.)

Driftbudgeten.

Tionde huvudtiteln.

1:o) **Försöksverksamhet beträffande avmagnetisering av fartyg.** I propositionen nr 288 har Kungl. Maj:t (bilaga 7, punkt 1, s. 39 och 40 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 20 oktober 1944) föreslagit riksdagen att till Försöksverksamhet beträffande avmagnetisering av fartyg å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1944/45 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kronor.

Till driftkostnader för mät- och avmagnetiseringsstationer har å riksstaten för budgetåret 1944/45 under tionde huvudtiteln anvisats ett förslagsanslag av 320 000 kronor.

I skrivelse den 28 augusti 1944 har *marinförvaltningen* hemställt om be- myndigande för ämbetsverket att för försöksverksamhet beträffande avmag- netisering av fartyg för budgetåret 1944/45 disponera högst 50 000 kronor. Ifrågavarande försöksverksamhet skall avse att utprova sådana effektivare skyddsanordningar mot magnetminor, som betingas av att minornas finkäns- lighet ökats. För verksamhetens bedrivande erfordras särskild personal och viss materiel. De tidigare anvisade medlen kunna icke disponeras för detta ändamål, då de äro avsedda för den ordinarie verksamheten vid avmagne- tiseringsstationerna.

Departementschefen har funnit sig böra tillstyrka framställningen och för- ordat, att ett särskilt reservationsanslag anvisas för ändamålet.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag om ett särskilt reservationsanslag för bestridande av kostnader för experi-

Utskottet.

ment- och forskningsarbete i avsikt att utprova effektivare skyddsanordningar mot magnetminor. Den för ändamålet äskade medelsanvisningen tillstyrkes av utskottet.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen må till *Försöksverksamhet beträffande avmagnetisering av fartyg* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1944/45 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kronor.

2:o) **Anordnande av en mät- och avmagnetiseringsstation i Göteborg.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2, s. 40—42) att till Anordnande av en mät- och avmagnetiseringsstation i Göteborg å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1944/45 anvisa ett reservationsanslag av 250 000 kronor.

I brev den 10 december 1943 till marinförvaltningen har Kungl. Maj:t bemyndigat ämbetsverket att, med anlitande av det av 1943 års riksdag (r. skr. nr 345) för budgetåret 1943/44 å driftbudgeten under tionde huvudtiteln anvisade reservationsanslaget å 850 000 kronor till anordnande av en mät- och avmagnetiseringsstation i Göteborg, efter samråd med väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, låta uppföra ej mindre vid Nya Varvet i Göteborg en avmagnetiseringsstation än även två till anläggningen hörande magnetiska mätstationer, avsedda att förläggas den ena strax utanför Lilla Billingen och den andra vid Gäveskär längre västerut i farleden till Göteborg, allt i huvudsaklig överensstämmelse med ett av marinförvaltningen i skrivelse den 14 oktober 1943 framlagt förslag.

I skrivelse den 4 september 1944 har marinförvaltningen anmält, att anslaget nämnda dag syntes vara förbrukat och att ytterligare medel till ett beräknat belopp av 250 000 kronor erfordrades för arbetenas slutförande, samt hemställt, att Kungl. Maj:t måtte dels bemyndiga ämbetsverket att förskottsvis täcka ifrågavarande ytterligare utgifter, dels ock vidtaga åtgärd för anvisande av ett anslag till nämnda belopp å tilläggsstat till riksstaten för löpande budgetår. Kostnadsökningen hänförde sig främst till att de väg- och vattenbyggnadstekniska arbetena, för vars utförande marinförvaltningen anlitat Göteborgs hamnstyrelse och som kostnadsberäknats till 365 000 kronor, visat sig draga väsentligt större kostnader beroende på konstruktiva svårigheter, som bland annat medfört vissa ändringsarbeten och ökade byggnadskostnader samt större muddringsmassor än som beräknats m. m. Hamnstyrelsen i Göteborg hade icke ansett sig kunna tillmötesgå marinförvaltningens önskan om fast anbud utan utförde arbetena på bok och räkning. I samband med de inträffade fördyringarna hade även en försening av arbetet inträtt, varför avslutningsarbetena måste utföras under höstmånaderna, vilket jämväl medförde merkostnader på grund av de vid denna tidpunkt försämrade väderleksförhållandena.

Genom beslut den 14 september 1944 bemyndigade Kungl. Maj:t marinförvaltningen att av omhänderhavande medel till ett belopp av högst 250 000 kronor förskottsvis bestrida ifrågavarande ytterligare erforderliga utgifter för anordnande av mät- och avmagnetiseringsstationen i Göteborg. För täckande av utgifterna i fråga har departementschefen nu ansett ett anslag av 250 000 kronor böra av Kungl. Maj:t äskas av riksdagen å tilläggsstat till riksstaten för innevarande budgetår.

Med hänsyn till vad som i propositionen anförts har utskottet funnit sig böra tillstyrka det äskade täckningsanslaget. Utskottet.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen må till *Anordnande av en mät- och avmagnetiseringsstation i Göteborg* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1944/45 anvisa ett reservationsanslag av 250 000 kronor.

Kapitalbudgeten.

Fonden för förlag till statsverket.

3:o) **Komplettering av vissa oljelagringsanläggningar.** I propositionen nr 288 har Kungl. Maj:t (bilaga 14, punkt 1, s. 93—96 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 20 oktober 1944) föreslagit riksdagen att till Komplettering av vissa oljelagringsanläggningar å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1944/45 anvisa ett investeringsanslag av 225 000 kronor.

Till anläggningar för lagring av flytande bränslen hava av 1938—1942 års riksdagar anvisats anslag till betydande belopp. Sålunda ha tillhoppa 14 340 000 kronor beviljats till försöksanläggningar för oljelagring, sprängningsarbeten m. m. för oljelagring, cisternanläggningar för oljelagring och anläggningar för oljelagring ovan jord. Vidare ha sammanlagt 15 735 000 kronor beviljats till försöksanläggningar, sprängningsarbeten m. m. och cisternanläggningar, samtliga avseende s. k. bombsäkra lagringsutrymmen.

I skrivelse den 5 mars 1943 anmälde väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, att på grund av beslutad beskärning av utbyggnadsplanen för oljelagringsanläggningar ovan jord ett till omkring 1 700 000 kronor beräknat överskott uppstått å de för detta ändamål anvisade anslagsmedlen, samt hemställde i anslutning därtill, att beträffande bombsäkra anläggningar föreliggande ytterligare medelsbehov till ett sammanlagt belopp av 740 000 kronor — därav 250 000 kronor för målning av cisternerna vid nio angivna sådana anläggningar och 390 000 kronor för färdigställande av en annan genom olyckshändelse skadad dylik anläggning — måtte få täckas med anlåtande

av nämnda överskottsmedel. I anledning härav föreslog Kungl. Maj:t i proposition (nr 157) 1943 års riksdag medgiva, att behållningen å till anläggningar för oljelagring ovan jord anvisade reservationsanslag finge efter Kungl. Maj:ts prövning disponeras till täckande av uppkommande ytterligare medelsbehov för oljelagringsanläggningar, till vilkas utförande medel i annan ordning av riksdagen anvisats. Propositionen bifölls av riksdagen (skr. nr 160). Den 17 juni 1943 och den 14 april 1944 meddelade Kungl. Maj:t sedermera beslut angående dispositionen av hela ifrågavarande behållning, vilken slutligen visat sig uppgå till endast omkring 1 373 000 kronor. Av dessa beslut avsåg det första ett belopp av 393 000 kronor för färdigställande av den genom olyckshändelse skadade anläggningen och det andra ett belopp av 980 000 kronor för bestridande av ytterligare kostnader för vissa andra bombsäkra anläggningar, dock icke någon av de i väg- och vattenbyggnadsstyrelsens skrivelse den 5 mars 1943 angivna.

I skrivelse den 11 oktober 1944 har nu *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* hemställt om anvisande av medel för kompletteringsarbeten vid vissa till bergrum förlagda oljelagringsanläggningar. Arbetena, vilka skulle avse dels målning av cisternerna vid de i styrelsens skrivelse den 5 mars 1943 angivna nio anläggningarna, dels ock vissa bombskyddsanordningar vid tre anläggningar, beräknas draga en kostnad av tillhoppa 525 000 kronor, därav för målningen 395 000 kronor och för bombskyddsanordningarna 130 000 kronor.

För egen del har *föredragande statsrådet* i ärendet anfört följande.

Av den lämnade redogörelsen framgår, att en å reservationsanslagen till anläggningar för oljelagring ovan jord uppkommen besparing av omkring 1 373 000 kronor enligt riksdagens medgivande använts till bestridande av kostnaderna för färdigställandet av vissa påbörjade, till bergrum förlagda bombsäkra oljelagringsanläggningar. Dessa ha i övrigt bekostats genom anslag under skilda rubriker, vilka anslag helt förbrukats för ändamålet.

Redan i samband med inhämtandet av riksdagens nyssnämnda medgivande förelåg en anmälan från väg- och vattenbyggnadsstyrelsen om behov av medel till utvändig målning av cisternerna vid nio bombsäkra anläggningar och till invändig målning av cisternerna vid en av dessa anläggningar. Detta medelsbehov har emellertid vid dispositionerna av besparingen å anslagen till ovanjordsanläggningar fått stå tillbaka för andra då mera trängande. Styrelsen har nu gjort förnyad framställning om medel för dessa målningsarbeten och därvid beräknat kostnaderna för desamma till 395 000 kronor. Med hänsyn till risken för att cisternerna, om de ytterligare en längre tid få stå omålade, komma att skadas genom korrosion finner jag anslag snarast möjligt böra i erforderlig omfattning anvisas för ändamålet. Emellertid lär inom den närmaste tiden endast på sin höjd några av cisternerna bli tömda och därigenom lämpade för målning, varför det av styrelsen anmälda behovet icke i sin helhet behöver bli omedelbart tillgodosett. Ehuru jag icke funnit anledning till erinran mot styrelsens nyssnämnda kostnadsberäkning, vill jag dock med hänsyn härtill förorda att medelsanvisningen nu begränsas till 95 000 kronor. Återstoden av medelsbehovet eller 300 000 kronor torde lämpligen böra täckas genom anslag å riksstaten för budgetåret 1945/46.

I samband med att väg- och vattenbyggnadsstyrelsen ånyo anmält nyssnämnda medelsbehov har styrelsen tillika hemställt om medel till förstärkning av en del tidigare vidtagna bombskyddsanordningar vid tre av de till

bergrum förlagda oljelagringsanläggningarna, vilka anordningar bland annat med hänsyn till den förödande verkan av numera använda bomber befunnits mindre betryggande. Dessa förstärkningsarbeten anser jag böra snarast möjligt vidtagas. Styrelsens beräkning av kostnaderna för desamma synes böra godtagas.

De anmälda medelsbehoven synas utskottet böra tillgodoses på sätt föredragande statsrådet föreslagit, varför utskottet tillstyrker, att för ifrågavarande ändamål anvisas ett anslag av 225 000 kronor.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Komplettering av vissa oljelagringsanläggningar* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1944/45 anvisa ett investeringsanslag av 225 000 kronor.

Stockholm den 24 november 1944.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar *Johan Bernhard Johansson, Joh. Nilsson i Malmö, Oscar Olsson, Pauli, Lindström, Sven Larsson, Bäckström, Bäcklund, Holmström, Heiding, Carlström* och *Ivar Persson*; samt

från andra kammaren: herrar *Törnkvist, Skoglund i Doverstorp, Eriksson i Stockholm, Svensson i Grönvik, Bergström, Ward, Persson i Tidaholm, Pettersson i Dahl, Holmdahl, Mårtensson, Nilsson i Steneberg* och *Lindholm*.
